

Psoriasisforeningens høringssvar til:

Retningslinjer for behandling af patienter med psoriasis med særlig fokus på gruppen af patienter med behov for lys- og/eller systemisk behandling – af Dansk Dermatologisk Selskab

Psoriasisforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar til de nye kliniske retningslinjer for psoriasis.

Retningslinjen får en central betydning i en situation, hvor der ikke længere foreligger nationale kliniske retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen. Det gør det afgørende, at retningslinjen sikrer både høj faglig kvalitet, ensartet behandling på tværs af landet og systematisk inddragelse af patientperspektivet.

Vi anerkender det omfattende arbejde bag udkastet.

Psoriasisforeningens hovedanbefalinger

Psoriasisforeningen anbefaler, at retningslinjen justeres, så den:

- sikrer et **selvstændigt og forpligtende fokus på børn og unge**
- tydeligt indplacerer **klimabehandling som en integreret del af behandlingspaletten**
- gør anvendelse af **patientrapporterede oplysninger (PRO) obligatorisk** i både speciallægepraksis og hospitalsregi
- fastlægger **klare og nationale kriterier for henvisning til højt specialiseret behandling**
- anerkender **livskvalitet som en selvstændig behandlingsindikator**

1. Børn og unge med psoriasis

Retningslinjen adresserer ikke i tilstrækkelig grad børn og unge med psoriasis.

Der mangler fortsat nationale, evidensbaserede behandlingsretningslinjer for denne patientgruppe.

Psoriasisforeningen anbefaler:

- Et selvstændigt afsnit med aldersspecifikke behandlingsalgoritmer
- Systematisk vurdering af livskvalitet og mental trivsel
- Screening for komorbiditet

Det bemærkes, at der findes et **valideret DLQI-redskab til børn (CDLQI)**, som bør anvendes systematisk.

2. Klimabehandling

Retningslinjen beskriver klimabehandling som en niche-behandling med kortvarig effekt og anbefaler kun anvendelse efter individuel vurdering hos patienter, der ikke kan modtage anden behandling.

Psoriasisforeningen finder, at denne placering er for snæver og ikke i tilstrækkelig grad afspejler det samlede evidens- og erfaringsgrundlag.

Psoriasisforeningen anbefaler:

- At klimabehandling indplaceres som et **reelt behandlingsalternativ**
- At der opstilles **nationale og ensartede visitationskriterier**

- At behandlingen anerkendes som relevant ved:
 - Behandlingssvigt
 - Bivirkninger
 - betydelig påvirkning af livskvalitet
 - patienter, der ønsker at fravælge immundæmpende behandling

Evidens og effekt

Der foreligger dansk og international litteratur, som dokumenterer klinisk effekt af klimabehandling:

- Abdullah Mansouri-rapporten (2019) beskriver **klinisk effekt og remissionstid på flere måneder**
- Studier af balneoterapi (fx NIH/PMC) viser **signifikant forbedring i PASI-score efter få ugers behandling**
- Studier af Dødehavssalt dokumenterer **klinisk effekt ved psoriasis vulgaris**
- Danske opgørelser (bl.a. Ugeskrift for Læger) beskriver **klinisk effekt og patientgevinst ved klimabehandling**

Det bemærkes, at evidensgrundlaget primært består af før-/efterstudier og kohortestudier, men samlet peger på en konsistent klinisk effekt.

Saltvandsbade og symptomlindring

Retningslinjen afviser en additiv effekt af saltvandsbade i kombination med lysbehandling. Psoriasisforeningen finder, at dette bør nuanceres.

- Patientrettet sundhedsinformation (sundhed.dk) angiver, at **saltvandsbade har en lindrende effekt ved psoriasis**
- Balneoterapi er en integreret del af klimabehandling og bidrager til den samlede behandlingseffekt

Dette understreger behovet for at inddrage både kliniske effektmål og **symptomlindring og patientoplevelse i vurderingen**.

Behandlingseffekt og varighed

Retningslinjen fremhæver, at klimabehandling sjældent giver stabil sygdomskontrol.

Psoriasisforeningen bemærker, at:

- Klimabehandling ofte anvendes som induktionsbehandling med efterfølgende vedligeholdelse
- Der er dokumentation for remission i flere måneder, hvilket er klinisk relevant
- Sammenligning med andre behandlinger bør ske på ensartede præmisser, herunder hvordan behandling gives i praksis

Samlet vurdering

Psoriasisforeningen finder, at klimabehandling i retningslinjen fremstår **uforholdsmæssigt nedprioriteret** i forhold til det eksisterende evidens- og erfaringsgrundlag.

3. Patientrapporterede oplysninger (PRO)

Psoriasisforeningen anbefaler, at PRO gøres **obligatorisk** i både speciallægepraksis og hospitalsregi og anvendes systematisk i behandlingsbeslutninger.

4. Livskvalitet som behandlingsindikator

Livskvalitet bør indgå som **selvstændig behandlingsindikator**, så patienter med høj sygdomsbyrde identificeres.

22. april 2026

5. Henvisning til højt specialiseret behandling på NCAS ved AUH

Der bør opstilles **klare nationale kriterier**, baseret på både kliniske mål og PRO.

6. Organisering af behandling

Psoriasisforeningen noterer med tilfredshed, at bio-behandling kan varetages i speciallægepraksis i samarbejde med hospitaler, hvilket kan styrke lighed i adgang.

7. Helhedsorienteret tilgang

Der bør sikres systematisk screening for komorbiditet og øget tværfaglig koordinering.

Afsluttende bemærkninger

Retningslinjen vil fungere som national standard.

Det gør det afgørende, at den:

- reducerer geografisk ulighed
- sikrer ensartet adgang til behandling
- integrerer patientperspektivet systematisk

Psoriasisforeningen bidrager gerne til det videre arbejde.

CC til Psoriasisforeningens Formand og Næstformand. Derudover Sundhedsstyrelsen, som vi antager skal sikre kvaliteten af den endelige retningslinje.

Pva Psoriasisforeningen

Lars F. Werner, direktør